

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Funduszy Strukturalnych

DFS-WIO.940.17.2025.JG.1.

Warszawa, 21 sierpnia 2025 r.

Pan

Łukasz Jachimowicz

Dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego

Sekretarz Rady Działalności Pożytku Publicznego KPRM

Szanowny Panie Dyrektorze,

odpowiadając na pismo nr DOB.WOKRiZ.6613.75.2025 z 6 sierpnia 2025 r., w sprawie uwag przedstawionych w Uchwale nr 27 Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie projektu uchwały Rady Ministrów Rządowego dotyczącej programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy „Szkoła dla wszystkich” w latach szkolnych 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027 oraz projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielenia wsparcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy w latach szkolnych 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027, Departament Funduszy Strukturalnych MEN przedstawia poniżej następujące wyjaśnienia.

Uchwała nr 27 Rady Działalności Pożytku Publicznego została przyjęta w dniu 28 stycznia 2025 roku i odnosiła się do pierwotnej wersji projektów. W zatwierdzonej wersji programu rządowego zaopiniowano i uwzględniono uwagi przekazane przez RDPP, jak również wyjaśnienia do uwag zgłoszonych przez ministrów i urzędy centralne, do których odniesienie znajduje się w tabeli „Zestawienie nieuwzględnionych uwag zgłoszonych w ramach opiniowania projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy „Szkoła dla wszystkich” w latach szkolnych 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027 (ID78) oraz projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków wsparcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy w latach szkolnych 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027 (RD155), przekazanej do Sekretarza Rady Ministrów pismem nr BM-WRP.072.1.14.2024.PL w dniu 25 kwietnia 2025 roku - załącznik nr 1.

Z dniem 17 lipca 2025 roku weszło w życie:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania wsparcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży objętych Rządowym programem wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025–2027 (Dz.U. 2025 poz. 946),

tel.: +48 22 34 74 881
sekretariat.dfs@men.gov.pl
efs.men.gov.pl

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- 2) uchwała nr 60 Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025–2027 (M.P. 2025 poz. 648).

Jeśli chodzi o pozostałe uwagi zawarte w przedmiotowej uchwale, w pierwotnych wersjach projektów i podpisanych już dokumentach do uwag MEN odniosło się zgodnie z wyjaśnieniami poniżej.

1. §3 pkt 1 ppkt 1)

Uwaga: „Rada zauważa, że program powinien obejmować wszystkie dzieci z doświadczeniem migracyjnym, niezależnie od daty ich przybycia do Polski oraz obywatelstwa. Ważne jest, aby wsparcie dotyczyło także dzieci, które przybyły do Polski przed eskalacją wojny w Ukrainie (przed 24.02.2022 r.)”.

uwaga została częściowo uwzględniona:

Należy podkreślić, że zapisy zmienionego Rządowego programu oraz zmienionego projektu rozporządzenia Rady Ministrów stanowią, iż planowane rozwiązania będą wspierały funkcjonowanie całej społeczności szkolnej, w tym dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa pochodzących z krajów innych niż Ukraina, które pobierają naukę w polskich szkołach łącznie z uczniami i uczennicami z Ukrainy oraz ich polskich rówieśników, rodziców oraz nauczycieli (§ 2. ust. 2 rozporządzenia).

2. §3 pkt 1 ppkt. 2 a)

Uwaga: „Rada zauważa, że w ostatnich trzech latach organizacje pozarządowe opracowały wysokiej jakości zasoby i zdobyły doświadczenie w pracy z dziećmi, młodzieżą z doświadczeniem migracji oraz z lokalnymi społecznościami szkolnymi, do których uczęszczają osoby uchodźcze. Należy wspierać i korzystać z wiedzy eksperckiej organizacji pozarządowych opracowując programy systemowe.”

uwaga została uwzględniona:

W programie rządowym w module 2 i module 3 przewidziano udział organizacji pozarządowych, które będą realizować wsparcie w ww. zakresie.

Dodatkowo Zarządzeniem z dnia 4 września 2024 r. powołano Zespół do spraw Integracji Edukacyjnej Dzieci będących Obywatelami Ukrainy, który jest organem pomocniczym Ministra Edukacji. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele MEN, jednostek podległych i nadzorowanych, samorządów terytorialnych oraz organizacji pozarządowych i oświatowych posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie w pracy z dziećmi, młodzieżą z doświadczeniem migracji oraz z lokalnymi społecznościami szkolnymi, do których uczęszczają osoby uchodźcze. Zadaniem Zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie prowadzenia procesu integracji dzieci będących obywatelami Ukrainy oraz dzieci z doświadczeniem migracyjnym w polskim systemie oświaty, w tym w zakresie:

- 1) implementacji dobrych praktyk wypracowanych przez organizacje pozarządowe i międzynarodowe dotyczących integracji dzieci uchodźczych w środowisku szkolnym;

- 2) implementacji dobrych praktyk w szkołach na podstawie doświadczeń poszczególnych szkół oraz nauczycieli stosujących dobre praktyki w zakresie integracji dzieci migracyjnych w celu szerzenia tych praktyk na większą skalę;
- 3) nauczania języka polskiego jako obcego;
- 4) pomocy psychologiczno-pedagogicznej; 1
- 5) wsparcia metodycznego dla nauczycieli; 6)
- 6) funkcjonowania asystenta międzykulturowego i pomocy nauczyciela;
- 7) strategii integracji dzieci z doświadczeniem migracyjnym ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, z uwzględnieniem ich potrzeb edukacyjnych, kulturowych, językowych i emocjonalnych;
- 8) rekomendacji do programów nauczania dla oddziałów przygotowawczych zorganizowanych w szkołach;
- 9) rekomendacji dotyczących wprowadzenia niezbędnych zmian w systemie oświaty;
- 10) określenia narzędzi oraz kryteriów umożliwiających dokonanie oceny efektywności istniejących rozwiązań i programów dotyczących integracji dzieci uchodźczych w środowisku szkolnym;
- 11) budowania współpracy międzysektorowej (ochrona zdrowia, opieka społeczna, organizacje pozarządowe).

Zespół pracuje podczas posiedzeń, które odbywają się cyklicznie, raz w miesiącu. W trakcie posiedzeń dyskutowane i omawiane były założenia Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025-2027. Członkowie Zespołu zgłaszali propozycje realizacji rozwiązań przewidzianych w programie. Ponadto, do konsultacji z członkami Zespołu skierowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielania wsparcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży objętych Rządowym programem wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025–2027. Zgłaszane uwagi omawiane były w trakcie posiedzeń.

3. §3 pkt 1 ppkt. 2 b)

Uwaga: „Rada zauważa ponadto, że w niektórych częściach kraju może nie być organizacji, które mają doświadczenie w realizacji działań skierowanych jednocześnie do trzech grup odbiorców (dzieci, rodzice, nauczyciele) w wymaganej skali. W związku z tym postuluje się wprowadzenie mechanizmów wspierających transfer wiedzy i doświadczeń między regionami, w tym umożliwienie tworzenia partnerstw między organizacjami lokalnymi a podmiotami posiadającymi odpowiednią wiedzę ekspercką w skali międzyregionalnej.”

uwaga została uwzględniona:

W programie rządowym w module 2 (pkt. 5.2.3.3. Programu) i w module 3 (pkt. 5.3.3.3. Programu) jest taka możliwość – wsparcie będzie realizowane poprzez złożenie oferty wspólnej.

W celu realizacji modułu 2. – Dobrostan społeczności szkolnej - realizacja różnorodnych form wsparcia na rzecz dobrostanu społeczności szkolnej (w tym wsparcie psychologiczno-pedagogiczne), wojewodowie, na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wybierają organizację pozarządową (lub organizacje pozarządowe składające ofertę wspólną), do pełnienia roli tzw. operatorów wojewódzkich,

którzy otrzymają z programu środki na realizację działań polegających na udzielaniu różnorodnych form wsparcia na rzecz dobrostanu społeczności szkolnej (w tym wsparcia psychologiczno-pedagogicznego). Koordynatorem modułu 3. – Doskonalenie kadr systemu oświaty - doskonalenie i podniesienie kompetencji zawodowych kadr systemu oświaty, jest Ośrodek Rozwoju Edukacji, jednostka podległa Ministra Edukacji będąca placówką doskonalenia nauczycieli. Funkcję operatorów regionalnych pełnią konsorcja składające się z organizacji pozarządowych oraz placówek doskonalenia nauczycieli. Powyższe rozwiązania zapewniają realizację programu także w tych częściach kraju, w których może nie być organizacji posiadających doświadczenie w realizacji działań skierowanych jednocześnie do trzech grup odbiorców (dzieci, rodzice, nauczyciele) w wymaganej skali.

4. §3 pkt 1 ppkt. 2 c)

Uwaga: „Rada zaleca, aby organizacje pozarządowe zostały formalnie włączone w opracowywanie i realizację modułów II („Dobrostan społeczności szkolnej”) oraz III („Doskonalenie kadr systemu oświaty”). Ważne jest wykorzystanie już opracowanych przez NGO narzędzi i materiałów, co pozwoli uniknąć dublowania prac i przyspieszyć realizację działań”.

uwaga została uwzględniona:

Zgodnie z zapisami programu rządowego organizacje pozarządowe mogą się zgłaszać do otwartego konkursu ofert w module 2 lub przetargu publicznego w module 3, w których będzie można wykorzystać ich potencjał. Organizacje pozarządowe będące członkami Zespołu do spraw Integracji Edukacyjnej Dzieci będących Obywatelami Ukrainy uczestniczyły w opracowaniu założeń programu w zakresie modułu 2. - Dobrostan społeczności szkolnej oraz modułu 3 - Doskonalenie kadr systemu oświaty. Jednakże, aby móc realizować zadania przewidziane w ww. modułach organizacje pozarządowe muszą otrzymać dofinansowanie w konkursach ogłaszanych przez wojewodów i Ośrodek Rozwoju Edukacji.

5. §3 pkt 1 ppkt. 2 d)

Uwaga: „Rada wskazuje na konieczność standaryzacji systemu nauczania języka polskiego jako obcego i jako drugiego, doprecyzowania kwalifikacji nauczycieli prowadzących te zajęcia oraz wprowadzenia szkoleń dla nauczycieli w zakresie pracy w środowisku wielokulturowym. Zdalne formy wsparcia mogłyby zapewnić większą dostępność szkoleń.”

uwaga częściowo uwzględniona

Kwestia systemu nauczania języka polskiego jako obcego i jako drugiego oraz doprecyzowania kwalifikacji nauczycieli prowadzących te zajęcia należą do kategorii zagadnień systemowych i tym samym nie mieszczą się w zakresie Rządowego programu, którego ramy wyznacza zmieniony Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027. Dodatkowo informuję, że zgodnie z decyzją kierownictwa Ministerstwa Edukacji Narodowej, opracowanie podstaw programowych, w tym podstawy dla przedmiotu "język polski jako drugi" zostało zlecone Instytutowi Badań Edukacyjnych – Państwowemu Instytutowi Badawczemu. Nauczanie języka polskiego uczniów niebędących obywatelami polskimi jest również jednym z zagadnień będących przedmiotem analizy Zespołu do spraw Integracji Edukacyjnej Dzieci będących Obywatelami Ukrainy.

Należy podkreślić, że zapisy zmienionego Rządowego programu oraz zmienionego rozporządzenia Rady Ministrów zakładają, w ramach działań zaplanowanych w module 3, szeroki katalog szkoleń dla kadr systemu oświaty dotyczących pracy w środowisku wielokulturowym.

6. §3 pkt 1 ppkt. 2 e)

Uwaga: „Rada zauważa, że skrócenie wymaganego okresu doświadczenia dla NGO biorących udział w konkursach do 3 lat (projekt zakłada 5 lat) umożliwiłoby większą partycypację organizacji, które rozwinęły działania w odpowiedzi na wojnę w Ukrainie.”

uwaga nieuwzględniona

Minister Edukacji wyjaśnia, że kwestionowany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego minimalny okres doświadczenia organizacji pozarządowych (5 lat) dotyczy organizacji pozarządowych, które ubiegać się będą w module 3. Rządowego programu o rolę operatora regionalnego, w postępowaniu prowadzonym w trybie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (wybór konsorcjów). Należy jednocześnie podkreślić, że w odniesieniu do organizacji pozarządowych, które w ramach modułu 2. Rządowego programu wyłaniane będą do roli operatora wojewódzkiego w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wymóg minimalnego okresu doświadczenia wynosi 3 lata.

7. §3 pkt 1 ppkt. 2 a)

„Rada rekomenduje dokładne określenie roli asystentów międzykulturowych oraz zapewnienie im dostępu do superwizji i specjalistycznych szkoleń i/lub studiów”.

uwaga częściowo uwzględniona

Należy podkreślić, że zapisy zmienionego Rządowego programu oraz zmienionego rozporządzenia Rady Ministrów zakładają, w ramach działań zaplanowanych w module 3, szeroki katalog szkoleń dla kadr systemu oświaty, w tym dla asystentów międzykulturowych.

Rola asystenta międzykulturowego w systemie oświaty określona została w odrębnych przepisach, a Rządowy program nie stanowi dokumentu, który mógłby i powinien tworzyć nową rzeczywistość prawną w omawianym zakresie. Zgodnie z art. 165 ust. 8a ustawy z dnia 14 grudnia 2026 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043), w szkole może być zatrudniony asystent międzykulturowy, który udziela osobom niebędącym obywatelami polskimi, podlegającym obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które nie znają języka polskiego albo znają go poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, pomocy w kontaktach ze środowiskiem szkolnym, a także współdziała z ich rodzicami oraz ze szkołą. Asystent międzykulturowy diagnozuje etapy szoku kulturowego, bariery adaptacji i integracji uczniów oraz podejmuje działania zapobiegawcze i naprawcze. Ułatwia uczniom niebędącym obywatelami polskimi integrację w środowisku szkolnym. Wspomaga dyrektora szkoły w procesie organizacji współpracy z rodzicami ucznia cudzoziemskiego, a także ich włączaniu w społeczność szkolną. Wspiera spójne funkcjonowanie wielokulturowej społeczności szkolnej. Asystent międzykulturowy posiadający kod zawodu 531205 ujęty jest w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy. Szczegółowe zadania asystenta międzykulturowego opisane zostały na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja>

[zawodow-ispecjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow](#). Przepisy oświatowe nie przewidują superwizji jako wsparcia nauczycieli i innych osób zatrudnionych w szkołach

8. §3 pkt 1 ppkt. 2 b)

Uwaga: „Rada zauważa potrzebę uwzględnienia w procesie wsparcia uczniów specjalistów z Ukrainy, takich jak psychologowie czy tłumacze.”

uwaga częściowo uwzględniona

Zgodnie z zapisami programu rządowego w module 2 w pkt. 5.2.3.6. zaplanowano działania mające na celu wsparcie uczniów i uczennic w szkołach w ramach specjalistycznej pomocy psychologicznej, w tym zaangażowanie psychologów posługujących się językiem ukraińskim.

Zgodnie z art. 57a ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337), osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego może być zatrudniona na stanowisku asystenta międzykulturowego. Warunkiem zatrudniania jest posiadanie znajomości języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.

Z poważaniem,

Aleksandra Plucińska
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/